

Udvalget af Valgene. Nei, den stod i Forbindelse med noget ganske Andet; det er mit fortsatte Kjendskab til Forholdene ved Embedsbesættelser, som yderligere har bestyrket denne min Formening, og den erede Rigsdagsmand ser saaledes, at han, naturligvis ved en feil Opfattelse, er kommen til at lægge noget Andet ind i mine Ord, end der paa nogen Maade kan lægges ind i dem. — Hvad nu dette Lovforslag angaar, er min Opfattelse af det ogsaa ganske uberørt af Valgene. Jeg kan i det Hele ikke gaa videre ind paa, hvorledes man ved Valgene har stillet sig til dette Spørgsmaal, at det nu blot skulde komme an derpaa; og at Forhandlingerne her i Salen slet Intet havde at betyde. Jeg gaar ud fra, at man meget vel kan stille sig og høre Stemmer om Et og Andet ved Valgene, men at Stemningen kan forandre sig ved en fortsat Udvikling af Sagen, og Anstuelserne kunne ligeledes ved Tingenes Gang forandre sig hos de vedkommende Medlemmer selv. Hvorfor skulde der være Noget i Veien for, at en saadan Forandring ogsaa kunde foregaa i enkelte Medlemmers Opfattelse? Den erede Rigsdagsmand har jo selv i høj Grad forandret sin Stilling til Sagen netop under den fortsatte Behandling af Sagen, og hvorfor skulde da ikke ogsaa paa samme Maade andre Medlemmer kunne forandre Opfattelse ved at se hen til Sagens hele Bestaaenhed og Gang? Det er ganske sikkert meget tvivlsomt, om det er rigtigt nu strax at gaa ind paa en Fremstilling af, hvad der tidligere er foregaaet i denne Sag. Der er her mange Medlemmer tilstede, som have levet med ved denne Sags Forhandling, og de kunde maaske finde, at det var en unødvendig Ojntagelse; men selv for deres Vedkommende tror jeg dog, at det, da denne Forhandling har været saa lang og har været underkastet saa mange forskjellige Skiftelser, kunde være tilfredsstillende at kaste et Blik tilbage, og dette gjælder i endnu højere Grad om det ikke ringe Antal Medlemmer, som ikke har deltaget i Forhandlingen, ihvorvel det tør antages, at de af Interesse for Sagen have søgt at sætte sig ind i den; thi det er et meget besværligt Arbejde at komme igennem den i dens fulde Omfang. Jeg vil dog derfor forsøge paa i al den Rørlighed, hvormed det lader sig gjøre, at fremdrage nogle Træk af denne Sags hele Historie. Det er bekendt, at den allerede har været paa Bane i det Mindste i en Række af 15—16 Aar, og inden jeg sidst tiltraadte det Ministerium, jeg har den Ære at forestaa. Det er ligeledes bekendt, at alle Forsøgene paa at faae Noget ud af Sagen dog ikke havde lebet videre, end at denne Sag aldrig var bleven behandlet anden Gang i dette Thing, aldrig var bragt videre end til en første Behandling, og at den kun een Gang havde været for i Landsthinget, hvor den blev indbragt af Ministeren og undergivet tre Behandlinger, men hvor den havde den sørgelige Skæbne at blive forkastet ved 3die Be-

handling og derfor ikke blev bragt herind. Saaledes stod Sagen, da jeg havde den Ære at tiltræde det nuværende Ministerium, altsaa i Slutningen af Mai 1870, netop samtidig med, at Rikskommissionen havde endt sine Forhandlinger om denne Sag. Der var, som Alle vide, til denne Sags Behandling ved Ministeriets Hjælp tilveiebragt et overmaade udførligt og grundigt Materiale til derpaa at bygge et virkeligt Kjendskab til Forholdene i økonomisk Henseende, og Kommissionen havde med stort Flertal sluttet sig til et Forslag, som blev lagt til Grund for det Lovforslag, der senere blev indbragt her af Ministeriet, dog med ikke saa og ikke uøenslige Forandringer. At nu denne Sag allerede i Oktober 1870 blev bragt frem her fra Ministerens Side, tror jeg maa erkendes som et Bevis for den Alvor og Iver, hvormed Ministeriet omsatte Sagen, idet det er bekendt nok, at Sommeren 1870 var af den Bestaaenhed, at den ingenlunde lettede Udarbejdelsen af den Slags Sager, hverken hvad Tid eller Tanke angik. Sagen gjennemgik sine tre Behandlinger her i Thinget, men det viste sig, at der hos et Antal Medlemmer, som til Slutning blev et Flertal, var Stemning for en saadan fuldstændig Omdannelse af det hele Lovforslag, at dette kom til at gaa omtrent i samme Retning, som det nu foreliggende Lovforslag. Der var dog tillige et meget betydeligt Mindretal, som vel ingenlunde gik ind paa Ministerens Forslag, som netop foreslog meget betydelige Forandringer dertil, men Forandringer, der dog vare af saadan Natur, at jeg tvøvede at kunne komme dem imøde. Saaledes blev Sagen bragt ind i Landsthinget, og dette sluttede sig væsentlig til den Opfattelse, Mindretallet her havde foreslaaet, men foretog dog nogle Forandringer dertil, som heller ikke for Ministeren vilde have været nogen Hindring for, at Loven kunde udkomme. I denne Skiftelse blev Sagen derefter endelig vedtagen af Landsthinget — hvis jeg ikke tager feil enstemmig — og derefter igjen bragt herind i Folkethinget. Vi havde da her den markværdige Forhandling den 27de Marts 1871 eller maaske rettere den 28de, idet Forhandlingen først blev sluttet Kl. 2 om Morgenen, hvilken Forhandling var forberedt ved en ny Overveielse af det hele Lovforslag mellem Ministeren og Udvalgets Medlemmer, der vare komne overens om væsentlige Forandringer dertil, og det navnlig ogsaa i formel Henseende, hvilke Forandringer Ministeren ligeledes af den Grund, der har været saa stærkt fremtrædende hos ham fra Begyndelsen af, nemlig den, at søge at faae denne Sag bragt til en Afgjørelse, gik ind paa. Imidlertid blev der under Forhandlingen her den 27de eller 28de Marts vedtaget forskellige Punkter, i Strid med hvad Folkethingets Udvalg og Ministeren saaledes vare komne overens om, og da Rigsdagens Slutning allerede var berammet til Dagen efter, nemlig om Onsdagen,